

Народният театър, снежните топки и войната между студентите и княза

Новини | Култура | на 04.01.2023 07:00 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Защото точно днес се е случило нещо много невероятно, което свързва всички тези неща!

В която и част на България да живееш, сигурно познаваш тези три сгради поне от техните снимки: народният театър "Иван Вазов", Софийският университет "Св. Климент Охридски" и Националната галерия, по-точно онази част от нея, която се намира в бившия дворец.

Днес искаме да ти разкажем една невероятна история, която създала много напрежение и караници между тях.

Всички се вълнували за построяването на Народния театър. Това било толкова великолепна сграда! България била съвсем наскоро освободена (едва от 29 години) и хората много искали да имат истински красива столица. По това време европейските столици били образец за останалите. София също растяла и ставала много красива. Имала си вече университет. Имала си и дворец, в който живеел князът - княз Фердинанд I.

А сега щяла да си има и национален театър!

Строежът започнал 4 години по-рано на мястото на дъсчения театър "Основа". Дошли архитекти чак от Виена! И художникът, който изрисувал тавана на театъра, пак бил оттам. По това време австрийската столица Виена била върхът на модата.

За откриването на театъра имало специално представление. Всички искали да го гледат. Най-много студентите - нали те учили за литература, театър и изкуство - би трябвало те и техните професори най-много да разбират от това.

Само че места за студенти почти нямало. Имало съвсем малко - и то точно там, откъдето най-лошо се виждала сцената! Затова пък на княжеските офицери и техните семейства били раздадени най-хубавите места. Студентите се ядосали. Много се ядосали! И когато князът пристигнал пред Народния театър, те го освиркали - и дори го замеряли със снежни топки.

Какво направил князът? Подтикнал правителството да закрие Софийския университет за половин година. Преподавателите и студентите не искали да се подчинят и искали да продължат да учат - но били разпръснати с полиция.

Само че много хора се обявили в тяхна защита. Сред тях били и важни писатели и учени като Константин Величков, Иван Вазов, Константин Иречек и др. Дори министърът на просвещението Иван Шишманов! Князът обаче направо назначил на негово място друг министър. Много от бунтовните преподаватели били уволнени. Какво станало тогава?

Никой сериозен учен не искал да отиде на тяхно място. Казвали, че това не е честно. Университетът бил отворен... но нямало кой да преподава. Извикали хора без достатъчно подготовка, които се справяли зле. Например нямало никакви преподаватели по право!

Познай какво станало после - ами никой не искал да се запише да учи там. Или почти никой. Преди цялата тази история имало 1300 студенти - а след това едва около 100!

Накрая князът бил принуден да смени правителството. Новото правителство върнало на работа уволнените преподаватели и извикало отново изключените студенти. И Софийският университет заработил отново.

Една от първите му работи била да публикува изявление. С него преподаватели и студенти благодарили на всички за подкрепата и завършили така: "Да живее свободата на българската наука!"

А ти, след като разбра как се стига от едни билети за театър до смяна на цяло правителство, побързай да гледаш някоя пиеса. Че това си е привилегия!

